SUPER-DIVERSITY IN DYNAMIC CITIES

kosmopolis conferentie 11 oktober 2011

Nieuwe uitdagingen voor de cultuursector

Persbericht

Rotterdam, 13 september 2011

Internationale conferentie, dinsdag 11 oktober in Lantaren/Venster, Rotterdam

Super-Diversity in Dynamic Cities

Nieuwe uitdagingen voor de cultuursector

Kosmopolis Utrecht, Den Haag en Rotterdam organiseren de internationale conferentie *Super-Diversity in Dynamic Cities*. Onderzocht wordt welke uitdagingen de eigentijdse dynamiek in Europese metropolen stelt aan de kunst- en cultuurpraktijk. Verschillende internationale denkers reflecteren op grootstedelijke ontwikkelingen, *superdiverse* samenlevingen en identiteitsvorming. Dit zijn onder anderen **prof. dr. Michael Keith**, directeur Centre on Migration, Policy and Society, Universiteit Oxford*;* **prof. dr. Garbi Schmidt,** hoogleraar Intercultural Studies, Universiteit van Roskilde en **prof. Raj Isar,** hoogleraar Global Communications, American University in Parijs en langdurig werkzaam voor de UNESCO**.** In de middag volgen twee werksessies waarin curatoren, publicisten en makers uit onder meer het Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland en Nederland geslaagde voorbeelden presenteren en bediscussiëren.

Onze stedelijke realiteiten veranderen. Meer dan 50% van de wereldbevolking woont in steden en het aantal groeit ieder decennium. In stedelijke conglomeraten is dan ook een toenemende variëteit aan levensvormen, culturen en activiteiten te vinden. Steeds meer mensen verschillen steeds meer van elkaar in hun levensloop en leefstijl. Met de toenemende mobiliteit van de wereldbevolking komen bewoners in de grote stad letterlijk uit alle hoeken van de wereld. “Ze brengen een nieuwe dimensie van diversiteit – *superdiversiteit* – mee die zich op alle vlakken manifesteert: etnisch, taalkundig, cultureel, religieus (…) Daarmee is stabiliteit als sociaal gegeven aangetast. We leven nu allemaal in omgevingen die fundamenteel onstabiel zijn, dus bijzonder veranderlijk, en waarin wij ons bestendig moeten aanpassen aan de veranderingen in de omgeving”, aldus prof. Jan Blommaert van de Universiteit Tilburg.

Vanuit dit fenomeen *superdiversiteit* denken en werken steeds meer wetenschappers, programmamakers en kunstenaars. Welke invloed heeft *superdiversiteit* op sociale interacties, op de reguleringsdrang van een natiestaat en op ideeën over identiteitsvormingen en ‘samenlevingen als stabiele omgevingen’? Tijdens de conferentie komen al deze vragen aan bod en wordt onderzocht wat de rol van kunstenaars, cultuurmakers en culturele instellingen in die complexe, superdiverse, veranderlijke stad kan zijn. Wat zijn de consequenties voor cultuurinstellingen en de kunstpraktijk?

De voertaal is Engels. Aanmelden kan via de site van Kosmopolis Rotterdam: www.kosmopolisrotterdam.nl

De conferentie komt tot stand in samenwerking met Lectoraat Cultural Diversity, Hogeschool Rotterdam; Erasmus Universiteit Rotterdam; Imagine IC, Mondriaan Stichting en het Fonds BKVB.

Datum:	dinsdag 11 oktober 2011
Plaats:	Lantaren/Venster, Otto Reuchlinweg 996, 3072 MD Rotterdam
Tijd:	Inloop 8.45 uur, Conferentie ochtendsessie 9.30-13.00, Lunch 13.00-14.00 uur, Werksessies (Kunst & Cultuur of Erfgoed) 14.15-17.00 uur, Borrel vanaf 17.00 uur
Toegang:	€ 20,00 en € 15,00 (studenten) (incl. lunch)
Informatie:	Kosmopolis Rotterdam, Iebèl Vlieg, i.vlieg@kosmopolisrotterdam.nl, t 010 4177420 / 06-44 294 000
Interviews:	Neem contact op met Christine Wagner voor interviews met sprekers en beeldmateriaal: m. 06-555 777 90 of tinew@xs4all.nl

Sprekers internationale conferentie

Prof. dr. Michael Keith is antropoloog en directeur van het Centre on Migration, Policy and Society (COMPAS) aan de Universiteit Oxford en oprichter van de Rich Mix Cultural Foundation. Keith presenteert vraagstukken zoals identiteitsveranderingen, staatsburgerschap en terreinen van conflict en dialoog, die de hedendaagse metropool karakteriseren. Tegelijk benoemt hij de uitdagingen voor kunst en politiek in de 21ste eeuw in zijn bijdrage *Dynamic Urbanism, City Changes and the New Challenges for Art & Politics in the 21st Century*

Prof. dr. Garbi Schmidt is professor Intercultural Studies aan de Universiteit van Roskilde. Ze is tevens coördinator van het onderzoeksprogramma SOCED (Social Cohesion and Ethnic Diversity), en is voorzitter van de samenwerkende Deense migratie organisaties, ADMIRE. In haar bijdrage *Ethnic diversity and conviviality: Examples from Copenhagen* gaat ze in op de verschillende manieren waarop staten en wereldsteden omgaan met groeiende diversiteit en beleid. Met voorbeelden uit Kopenhagen toont zij welke rol de publieke ruimte speelt in interacties en relaties tussen verschillende (groepen) stadsbewoners.

Phil Wood is stedelijke therapeut en verbonden aan het Britse adviesbureau COMEDIA voor stedelijk en cultureel beleid en auteur van het boek *The Intercultural City.* Wood ziet juist de toenemende heterogeniteit van de stadbewoners en hun verbondenheid met andere delen in de wereld als een mogelijkheid om het creatieve potentieel van steden tot bloei te brengen. Daarin werkt hij samen met beleidsmakers, ondernemers, politici, activisten en kunstenaars. Deze holistische benadering van de stad omvat de hardware van een stad (architectuur, stedenbouwkunde en planning), evenals de software (politiek, economie en sociaal beleid) en haar cultureel onderbewustzijn. Op de conferentie laat hij zien hoe steden kunnen profiteren van de realiteit van superdiversiteit.

Dr. Francio Guadeloupe en **prof. dr. Jan Blommaert** reageren op de drie bovengenoemde sprekers met een kort statement voordat de discussie met de zaal en de sprekers van start gaat.

Dr. Francio Guadeloupe, onderzoeker bij de ASSR (Amsterdam School for Social Scientific Research) aan de Universiteit van Amsterdam presenteert zijn idee van 'urban convivialities'. Wat zijn de nieuwe gedragsnormen die ontstaan in onze *superdiverse* samenleving?

Prof. dr. Jan Blommaert is hoogleraar Taal, Cultuur en Globalisering aan de School of Humanities van de Universiteit van Tilburg. Tevens is hij directeur van Babylon – Centrum voor de Studie van de Multiculturele Samenleving.

Na de ochtendsessie volgen -na de lunch- twee werksessies, waarin voorbeelden uit de praktijk van Kunst & Cultuur en Cultureel Erfgoed gepresenteerd worden uit Engeland, Duitsland en België evenals Nederland. De geselecteerde voorbeelden bevestigen de noodzaak het fenomeen superdiversiteit te herkennen en in beleid en praktijk van de cultuur- en erfgoedsector te incorporeren.

Sprekers werksessie Kunst & Cultuur:

Dr. Mark Terkessidis is psycholoog, publicist en medeoprichter van het Institute for the Studies of Visual Culture in Keulen en tegenwoordig gastdocent aan de Willem de Koning Academie bij het lectoraat Culturele Diversiteit. Hij publiceerde afgelopen jaar zijn boek *Interkultur*. Daarin spreekt Terkessidis van de hedendaagse stad als een *parapolis* (para poli – Grieks voor *heel veel*). Hij vindt dat deze *parapolis* met haar inrichting aan zou moeten sluiten op de toenemende diversiteit van haar bewoners. Terkessidis stelt een radicale interculturele opening voor. Alle instellingen zouden getoetst worden, of ze personen, ondanks hun achtergrond, ook daadwerkelijk dezelfde kansen tot participatie bieden. Pas dan kan het potentieel van een diverse maatschappij vruchten afwerpen.

Dr. Victoria Walsh, kunsthistorica en verbonden aan de Tate Gallery in Londen, presenteert het drie jaar durende onderzoeksproject *Tate Encounters Britishness and Visual Culture* dat de relatie onderzocht tussen studenten met een migratieachtergrond en de Tate Britain als een nationale instelling. Resultaat van het project is onder meer het feit dat er aan het beleid van presentatie (*politics of representation*) een

eind is gekomen. Walsh presenteert tevens het 10 punten programma, dat naar aanleiding van dit onderzoek is ontwikkeld om het programma van de Tate Gallery aan te passen aan haar meer divers wordend publiek.

Oliver Kontny, dramaturg van “post-migrant” theater Ballhaus Naunynstrasse in Berlijn.

Rabiaâ Benlahbib, directeur Kosmopolis Den Haag presenteert het kunstproject *The Hu Family* van de kunstenares Fenmei Hu. Fenmei Hu reisde met een camera terug naar het dorp waar haar ouders 20 jaar geleden vandaan zijn vertrokken en kijkt, welke invloed de migranten nog hebben op hun geboorteplaats. Verdere voorbeelden zijn afkomstig uit België en Duitsland.

Sprekers werksessie Cultureel Erfgoed:

Prof. Raj Isar, hoogleraar Global Communications aan de American University Paris en langdurig werkzaam voor de UNESCO analyseert wat het gezamenlijke culturele erfgoed – materieel en immaterieel – van een superdiverse samenleving is en geeft zijn visie op de erfgoedpresentatie in de toekomst.

M’hamed El Ouali, studeerde sociaal werk aan de Katholieke Hogeschool Leuven. Hij vertelt over zijn motivatie om met *erfgoed* te werken op buurtniveau. Wat gebeurt er met *bonding and bridging* in een erfgoedcontext? Vervolgens reflecteert historica **Norah Karrouche** van Erasmus Universiteit Rotterdam op het verband tussen identificaties en erfgoedverhalen van Belgisch-Marokaanse jongeren in zogeheten ‘probleemwijken’ in de stad.

Paula Dos Santos, managing director van het internationale Master’s Degree Programma aan de Reinwardt Academie te Amsterdam, presenteert het collectiebeleid van het *Museu da Maré* in Rio de Janeiro. Het museum is het eerste in Brazilië in een favela (krottenwijk) en ziet erfgoed als een dynamisch proces: Het museum heeft vooral een *undramatized relationship* met erfgoed: het neemt iedere donatie van bewoners aan, betrekt bewoners bij de documentatieprocedure van hun objecten en soms worden deze objecten zelfs weer mee naar huis genomen. Tegelijk vervult het *Museu da Maré* een belangrijke ontmoetingsfunctie in de wijk. Dos Santos maakt een vertaalslag van dit concept naar de Nederlandse context.

Nancy Jouwe, programma-directeur van Kosmopolis Utrecht vertelt aan de hand van voorbeelden uit eigen stal (o.a. Linken Leggen Lombok, China Festival Utrecht) hoe belangrijk het werkproces is bij erfgoedprojecten, inclusief het samenwerken met gemeenschappen in buurten. De voorbeelden tonen dat erfgoed tegelijkertijd gedeeld, onbekend, betwist en ‘hot’ kunnen zijn in huidige grootstedelijke settings.

Marlous Willemsen, directeur van *Imagine IC* analyseert aan de hand van het multidisciplinaire project Chicks, Kicks & Glory de verschillende nieuwe facetten, die het – materiële en immateriële – erfgoed in Nederland heeft. Daarnaast presenteert zij haar visie op toekomstige vormen van erfgoed en presentatie in een Nederlandse superdiverse context.